
Biblioteka cyfrowa a repozytorium

Jagiellońska Biblioteka Cyfrowa a Repozytorium UJ (Hydra)

Plan prezentacji

- Biblioteka cyfrowa a repozytorium.
- Metadane, wyszukiwanie publikacji w JBC i RUJ,
- Funkcjonalność i cechy wspólne JBC i RUJ.
- Możliwości połączenia dwóch platform.
- Projekt Hydra w kontekście połączenia JBC i RUJ.

Biblioteka cyfrowa a repozytorium

definicje, metadane, funkcjonalność, cechy wspólne

Biblioteka cyfrowa

➤ Biblioteka cyfrowa (także: internetowa, wirtualna, elektroniczna) — usługa internetowa umożliwiająca udostępnianie w sieci publikacji cyfrowych takich jak czasopisma elektroniczne lub e-booki, a także zdigitalizowanych tradycyjnych publikacji papierowych, takich jak czasopisma, książki, mapy, zdjęcia itp. Biblioteka cyfrowa może być inną formą tradycyjnej biblioteki.

Repozytorium

➤ Repozytorium – miejsce uporządkowanego przechowywania dokumentów, z których wszystkie przeznaczone są do udostępniania. Magazyn główny, centralny, zaprojektowany jednak w taki sposób, aby dostęp do wszystkich jego zasobów był równie łatwy. Dziś termin stosowany również w odniesieniu do najrozmaitszych zasobów cyfrowych (baz danych, zbioru pakietów czy kodów źródłowych), np. w Internecie.

Metadane

- Metadane w JBC i RUJ są oparte o standard Dublin Core 1.1
- W JBC opis bibliograficzny wymagał zmian podstawowego zestawu metadanych.
- Planując zestaw metadanych dla RUJ wprowadzono inną modyfikację standardu DC.
- Metadane w bibliotece cyfrowej i w repozytorium poddawane są ciągłym modyfikacjom.
- Celem modyfikacji metadanych było przygotowanie repozytorium do realizacji sprawozdawczości UJ
- RUJ obsługuje oprogramowanie DSpace

Zestaw metadanych dla książki, strefa tytułu i odpowiedzialności

JBC

RUJ

➤ tytuł

➤ wariant tytułu

➤ tytuł oryginalny

➤ autor

➤ współtwórca

➤ źródło

➤ tytuł

➤ tom

➤ wariant tytułu

➤ tytuł oryginalny

➤ autor

➤ współtwórca

➤ redaktor

➤ tłumacz

➤ instytucja sprawcza

Opis przekładu tekstu starożytnego, JBC-RUJ

JBC

- tytuł: Dzieje rzymskie. T. 1, Księgi XIV-XXV
- tytuł. org.: Rerum gestarum
- autor: Ammianus Marcellinus
- współtwórca: Lewandowski, I.

RUJ

- tytuł: Dzieje rzymskie: Księgi XIV-XXV
- tom: 1
- tytuł. org.: Rerum gestarum
- autor: Ammianus Marcellinus
- tłumacz: Lewandowski, I.

Opis przekładu tekstu starożytnego, JBC-RUJ

JBC

RUJ

➤ tytuł: Dzieje rzymskie. T. 1,
Księgi XIV-XXV

➤ tytuł. org.: Rerum gestarum
➤ autor: Ammianus
Marcellinus

➤ współtwórca:
Lewandowski, I.

➤ tytuł: Dzieje rzymskie:
Księgi XIV-XXV

➤ tom: 1

➤ tytuł. org.: Rerum gestarum
➤ autor: Ammianus
Marcellinus

➤ tłumacz: Lewandowski, I.

Funkcjonalność eksportu opisu z RUJ do menedżerów bibliograficznych

Mendeley, Zotero, Cowliz, EndNote, Refworks, Citavi...

RUJ

- tytuł: Dzieje rzymskie: Księgi XIV-XXV
- tom: 1
- tytuł. ujedn.: Rerum gestarum
- autor: Ammianus Marcellinus
- tłumacz: Lewandowski, I.

- tytuł: Dzieje rzymskie: Księgi XIV-XXV
- tom: 1
- tytuł. org.: Rerum gestarum
- autor: Ammianus Marcellinus
- tłumacz: Lewandowski, I.

Funkcjonalność eksportu opisu z RUJ do menedżerów bibliograficznych

Mendeley, Zotero, Cowliz, EndNote, Refworks, Citavi...

RUJ

➤ tytuł: Dzieje rzymskie : Księgi XIV-XXV	➤ tytuł: Dzieje rzymskie: Księgi XIV-XXV
➤ tom: 1	➤ tom: 1
➤ tytuł. ujedn.: Rerum gestarum	➤ tytuł. org.: Rerum gestarum
➤ autor: Ammianus Marcellinus	➤ autor: Ammianus Marcellinus
➤ tłumacz: Lewandowski, I.	➤ tłumacz: Lewandowski, I.

Potrzeba informacyjna w bibliotekach cyfrowych i repozytoriach – data mining

- Użytkownicy bibliotek cyfrowych i repozytoriów najczęściej wyszukują publikację poprzez podstawowe wyrażenia z metadanych.
- Zewnętrzne narzędzia czy serwisy indeksujące również współpracują z różnorodnymi zestawami metadanych.
- Przykłady: EBSCO, Google Scholar, WorldCat.

Multiwyszukiwarka

- Jedna platforma łącząca wiele funkcji musiałaby wiązać się z kompromisem (mniejsza funkcjonalność, albo mniejsza przejrzystość).
- Uruchomienie osobno biblioteki cyfrowej i repozytorium pozwala przystosować je do konkretnych zadań.
- Udostępnianie zasobów w wielu miejscach utrudnia wyszukiwanie użytkownikom.
- Aby zniwelować te negatywne efekty można wykorzystać multiwyszukiwarkę

Hydra – historia

- W 2008 r. podczas konferencji *Open Repositories* w Southampton powstała idea *Hydra project*
- Celem projektu było stworzenie platformy współpracującej w różnorodnymi materiałami, skatalogowanymi w odmiennych standardach
- Zauważono, że podobny problem pojawia się w wielu instytucjach na całym świecie
- System Fedora (Flexible Extensible Digital Object Repository Architecture), później DuraSpace, to rozwiązanie, które postanowiono wykorzystać przy inicjowaniu Hydra Project

Celem projektu było rozwiązanie dwóch problemów:

- żadne pojedyncze repozytorium instytucjonalne nie może udostępniać pełnego zakresu obiektów cyfrowych zgodnie z wymogami instytucji,
 - żaden system nie może zapewnić pełnej funkcjonalności dla każdego typu zasobu wykorzystując jeden system udostępniania.
-
- Rozwiązaniem jest więc zaaplikowanie wielu systemów (lub wielu jednostek repozytoryjnych różniących się od siebie) wewnątrz jednej bazy danych.

Finansowanie projektu

- Początkowo projekt nie uzyskał funduszy na realizację.
- W miarę postępu prac, część zadań została zrealizowana jako elementy innych projektów (Hydrangea 2011, AIMS – An Inter-institutional Model for Stewardship of born digital archives 2009-2011, EEMs – Everyday Electronic Materials 2009-2011).
- Od 2008 wiele instytucji zaczęło włączać się do projektu Hydra, przyspieszając postęp prac.
- Hydra jest rozwiązaniem darmowym, a każdy może nie tylko zastosować je w swojej instytucji, ale także zmieniać i tym samym wspomóc rozwój projektu.
- w 2009 Fedora Commons połączyła się z DSpace (DuraSpace).

Partycypacja w Hydra Project

- Zarządzanie Hydra – rola przeznaczona dla kilku jednostek inicjujących projekt
- Design – współtworzenie funkcjonalności Hydra (definicje, modele bazodanowe, wzory rozwiązań udostępniania treści, rozwiązania UI, współtworzenie dokumentacji pomocniczej)
- Developer – współtworzenie rozwiązań technicznych systemu
- Adaptacja – każdy może pobrać dane i zaadaptować rozwiązanie Hydra w swojej instytucji.

Partycypacja w Hydra Project

- Zarządzanie Hydra – rola przeznaczona dla kilku jednostek inicjujących projekt
- Design – współtworzenie funkcjonalności Hydra (definicje, modele bazodanowe, wzory rozwiązań udostępniania treści, rozwiązania UI, współtworzenie dokumentacji pomocniczej)
- Developer – współtworzenie rozwiązań technicznych systemu
- Adaptacja – każdy może pobrać dane i zaadaptować rozwiązanie Hydra w swojej instytucji.

Metadane w Hydra

Projekt jest oparty o język obiektowy Ruby.

Hydra wykorzystuje różne systemy opisu obiektu, w tym:

- **Dublin Core**
- rightsMetadata
- RELS-EXT (relationship metadata)

Metadane w Hydra

Hydra umożliwia zastosowanie:

- descMetadata
- contentMetadata
- technicalMetadata
- provenenceMetadata
- sourceMetadata

Implementacja Hydra w JBC-RUJ

- Hydra jest rozwiązaniem szerszym, niż multiwyszukiwarka.
- Implementacja narzędzia na dwóch platformach tworzonych w BJ wiązałaby się ze skorelowaniem dwóch baz między sobą.
- Poza postawieniem aplikacji serwerowej, konieczne zatem jest również przygotowanie modelu łączenia opisów.

KKZBUJ a Hydra

- Możliwe jest również dołączenie do platformy postawionej na Hydra włączenie zasobów z KKZBUJ.
- Wymagane w tym celu byłoby utworzenie tabeli konwersji metadanych MARC21-DC1.1.
- Zmienia się zatem poziom partycypacji w projekcie Hydra.

Partycypacja w Hydra Project

- Zarządzanie Hydra – rola przeznaczona dla kilku jednostek inicjujących projekt
- Design – współtworzenie funkcjonalności Hydra (definicje, modele bazodanowe, wzory rozwiązań udostępniania treści, rozwiązania UI, współtworzenie dokumentacji pomocniczej)
- Developer – współtworzenie rozwiązań technicznych systemu
- Adaptacja – każdy może pobrać dane i zaadaptować rozwiązanie Hydra w swojej instytucji.

Dziękuję za uwagę